

Olimpia kicsit másképp

Az elmúlt hónapban minden sportkedvelő nagy örömeire megrendezték a 30. nyári olimpiai játékokat Londonban. A magyarok nagyon jó eredménnyel zártak, az éremszerzés a következőképpen alakult számunkra: 8 arany-, 4 ezüst- és 5 bronzérem sikerült sportolóinknak megszerezni. Megérdemlik a gratulációt, de nem csak ők, hanem az összes versenyző, aki az olimpián részt vett, illetve az őket felkészítő edzők és szakemberek egyaránt.

E kis rövid bevezető (tisztelegés) után szeretnék rátérni arra, amire a címben utaltam. A megnyitó- és záró ünnepségen mindenki láthatta, mennyire igyekeztek a londoniak odafigyelni arra, hogy minden precízen és zökkenőmentesen menjen. A sportolók számára ez mindig nagyon fontos, hiszen a környezeti hatások meghatározóak lehetnek egy-egy verseny során a teljesítményükre. Bár minden olimpiát rendező ország törekszik a hibamentes lebonyolításra, azért ennek véghezvitele szinte lehetetlen feladat. Ebben a két hétben is volt néhány furcsa rendezői „malőr”: Dél-Korea és Észak-Korea zászlajának összekeverése a focimeccs bemelegítésén; rosszul lejátszott magyar himnusz az első aranyéremnél; Kozmus kalapácsának hálóból való kiszedése kb. 20 percet vett igénybe (szerencsére ez Pars Krisztiánt végül nem hátráltatta) és így tovább, lehetne még folytatni. Ezek hallatán sokan kérdezik, hogyan lehet ilyen súlyos hibákat véteni egy Olimpián, mire én azt válaszolom, régebben se volt ez másképp! Nézzünk most az első újkori olimpiák történetéből néhány példát.

Az 1896-os athéni olimpián Hajós Alfréd (a „magyar delfin”) az 500 méteres úszáson azért nem indulhatott, mert előtte részt vett a 100 méteres és nem volt ideje bejelenteni rajtoldási szándékát (ám később 1200 méteren ismét győzött). Az evezősök versenyére ebben az évben azért nem került sor, mert az időjárás keresztül húzta a számításokat. A birkózás itt még egy csoportban zajlott, mivel nem vették figyelembe a testsúlybeli különbségeket.

Az 1900-as párizsi olimpián Bauer Rudolf megszerezte a magyar atlétika első olimpiai bajnokságát, azonban előbb az amerikai, majd a tévedést észelve az osztrák himnuszt játszották le. A vívásban külön versenyt rendeztek az amatőröknek és a professzionistáknak egyaránt. Az olimpiát nem követte nagy érdeklődés, ezért az egyes számokat a legkülönbözőbb helyeken és időben bonyolították le, mintha semmilyen kapcsolatuk sem lett volna egymással. Szintén ekkor történt az is, hogy a győzteseknek és helyezetteknek csak évekkel később küldték el az érmeket.

A következő 1904-es St. Louise-i olimpián a maratoni futóversenyről kizárták Lorz-ot, mivel egy darabig kocsival teljesítette a távot. Az ökölvívásban Oliver Kirk két súlycsoportban is elindulhatott és végül nyert mindkettőben. Az üzleti szellem már ekkor

előtérbe került: sok kisebb helyi versenyeket olimpiaként hirdettek meg. Az európai országok képviselőit érkezésükkor senki se fogadta, s az érmeiket itt szintén utólag postázták.

1908-ban London adott helyet a játékoknak, ahol szintén több érdekes szituáció adódott. A versenyszámok április végétől egészen októberig zajlottak. A nők ezen az olimpián versenyeztek először hivatalos versenyszámokban (tenisz, műkorcsolyázás). A maratoni futóverseny itt sem ért véget a célszalagnál: a számot az amerikai futó nyerte, miután megóvta az eredményt idegen segítség igénybevétele címén (az olasz sportoló a stadionba érve először rossz irányba fordult, majd a helyes irányt észlelve elindult a cél felé, de annyira elfáradt, hogy többször összeesett, s bár az amerikai megjelent a háttérben a nézők átsegítették az olaszt a célvonalon). A 400 méteres síkfutást úgy nyerte meg az angol versenyző, hogy végül egyedül küzdött érte: a döntőben az amerikai a brit mellé ért és könyökkel oldalba bökte, ezért a bírók lefújták a versenyszámot, így az amerikai hiába futott be, újabb döntőt rendeltek el. Ezen azonban az amerikaiak már nem voltak hajlandóak elindulni, így az angol egyedül futotta le a távot másodjára. A rúdugrásnál két aranyérmeket osztottak ki, mivel a selejtezőben és döntőben ugyanolyan eredményt ért el a két versenyző. A kerékpárverseny 1000 méteres számában pedig nem hirdettek eredményt, mert a győztes nem érte el a kitűzött szintidőt.

Az 1912-es stockholmi rendezvényen, a 100 méteres futóverseny döntőjében az amerikaiak megsértették az olimpiai eszméket: a döntőbe csak amerikai versenyző jutott be, s miután így biztos volt a győzelmük, lábsérülésre hivatkozva nem engedték versenyezni a néger Drew-t, aki a középfutamot magabiztosan nyerte. A vívókkal csak a versenyek előtt közölték a szabályokat, melyben a svéd versenybírószám sem volt jártas (így gyakran hozott érdekes döntést). A küzdő sportágakban a pontozó bírák olyannyira a hazaiaknak kedveztek egy-egy szituációban, hogy a nemzetek 12 pontos óvást nyújtottak be, melyre végül nem érkezett válasz. A sportlövészetben az utolsó pillanatban módosítottak a szabályokon: mindenki saját fegyverével volt köteles elindulni a hadipuska-versenyen, azonban így már nem voltak azonosak a feltételek. Ezen az olimpián már sokszor megfélemeztek a sportról a résztvevők, egyre jobban előtérbe került a minden áron nyerni akarás.

E néhány példával azt szerettem volna érzékeltetni, hogy mindig lesznek „furcsa hibák” az ilyen nagy horderejű rendezvényeken, de általában célszerű ezekre legyinteni, megmosolyogni és inkább a szép dolgokra emlékezni. Végezetül Ethelbert Talbot (pennsylvaniai püspök) 1908-as olimpián mondott szavaival zárnam soraimat: „az olimpiai játékokon nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos, mint ahogy az élet lényege sem a győzelem, hanem maga a küzdelem.” Hajrá magyarok! Sportoljatok!

Brósch Zoltán